

Det Kongelig barne-, og likestillings departement
Postboks 8035 Dep
0130 OSLO

Deres ref.
200804147

Deres brev av:

Vår ref.
200801218-134
MAER

Emnekode
SARK-03

Dato
15. januar 2009

Høringsuttalelse - forslag om lovfesting av krisesentertilbudet

Komite for helse og sosial behandlet saken i møtet 140109 sak 9-09 og fattet følgende vedtak:

1. [Bergen kommune avgir høringsuttalelse til ”forslag til lovfesting av krisesentertilbud” i tråd med vedlagte saksutredning.](#)

Merknad med flertall

Olav Lundestad fremsatte på vegne av FrP følgende merknad som også fikk tilslutning fra H, SV og KrF:

1. "Kravene i lovfestingen fører til at det blir dyrere å drive krisesentrene. Når staten lover at dette skal dekkes gjennom økning i rammetilskuddet, må premissene være så presise og klare at en har en garanti for at det skjer. Økningen må også gis ut fra en vurdering av kommunestørrelse, egenart, geografiske beliggenhet og relateres til omfanget, aktiviteten og kvaliteten på tilbudet.
2. Det må settes opp klare kriterier for det kommunale betalingsansvaret for den/de som velger å få hjelp i et krisesenter. **Hjemstedskommunen** til den/de som søker tilflukt på et slikt, også utenfor egen kommune, må dekke utgiftene som det tilsøkte krisesenteret får."

Saksutredning:

”Barne- og likestillingsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på lovfesting av krisesentertilbudet.

I det følgende vil forslagene gjennomgå og vurderes fortløpende i tråd med disposisjon gitt i brev fra departementet datert 30.10.2008.

1. Beskrivelse av dagens situasjon

Høringsnotatet omfatter en gjennomgang av dagens situasjon, herunder beskrivelse av dagens krisesentertilbud samt det øvrige tjenestetilbudet til voldsutsatte. Det gis også en oversikt over andre tilbud til voldsutsatte og særskilte kompetansemiljøer.

Byrådet tar beskrivelse av dagens situasjon til orientering. Byrådet vil samtidig understreke betydningen av nærhet til eksterne kompetansemiljøer som viktige samarbeidspartnere for kommunens egen tjeneste- og tiltaksutvikling knyttet til ofre for vold og overgrep. Det vises her til blant annet RVTS og Barnehuset i Bergen.

2. Hva skal lovfestes og forankring av tilbudet

Departementet foreslår at det utarbeides en egen lov som pålegger kommunen ansvar for å sørge for at personer utsatt for vold i nære relasjoner og medfølgende barn gis hjelp og oppfølging i form av et godt og helhetlig krisesentertilbud. Departementet foreslår at det er ansvaret for et nærmere definert tilbud som legges til kommunen, ikke krav om spesielle løsninger. Kommunen kan selv velge hvordan den vil organisere, drifte og lokalisere krisesentertilbudet.

Byrådet slutter seg til forslaget om å lovfeste krisesentertilbudet i en egen krisesenterlov. En slik lov vil sikre at ofre for vold får et mer forutsigbart og likeverdig tilbud uavhengig av bosted. Byrådet er enig i at et krisesentertilbud må forankres lokalt og inngå som en del av kommunens helhetlige tiltakskjede.

3. Kommunens ansvar og innholdet i krisesentertilbudet

Forslaget innebærer at kommunen skal sørge for at voldsutsatte gis helhetlig hjelp og oppfølging, herunder tilbud om:

- *Et krisesenter eller tilsvarende gratis heldøgns, trygt og midlertidig botilbud, hvor brukere mottar støtte og veiledning*
- *Et gratis dagtilbud, hvor brukere mottar støtte og veiledning*
- *Telefonvakt/heldøgns råd og veiledning per telefon*
- *Informasjon om rettigheter og bistand til kontakt med øvrige tjenesteapparat*
- *Oppfølging i reetableringsfasen*

Departementet foreslår videre at krisesentertilbudet fortsatt skal være et lavterskeltilbud. Kommunen skal sørge for at det ikke kreves henvisning, timeavtale eller opereres med ventelister.

Byrådet slutter seg til forslaget om ansvar og innhold i kommunens samlede krisesentertilbud. Bystyret har vedtatt en egen handlingsplan mot vold mot kvinner og barn 2006-2009 som blant annet har fokus på informasjonsarbeid, kompetanse og samarbeid. Gjennomføring av tiltakene forutsetter samarbeid på tvers av faggrenser, instanser og forvaltningsnivå for et godt og helhetlig krisesentertilbud. Byrådet er enig med departementet at krisesentrene må være et lavterskel uten krav om henvisning for å sikre funksjonen som akutttilbud.

4. Målgrupper for krisesentertilbudet

Departementet foreslår at kommunens plikt til å sørge for et godt og helhetlig krisesentertilbud skal omfatte alle personer utsatt for vold i nære relasjoner, uavhengig av alder, kjønn, etnisk bakgrunn, funksjonsevne, seksuell orientering, livssyn eller religiøs tilhørighet.

Byrådet slutter seg til forslaget om målgruppe for krisesentertilbudet.

5. Kvaliteten i tilbudet og tilrettelegging for ulike brukergrupper

Departementet foreslår å lovfeste kommunens plikt til å sørge for god ivaretagelse av medfølgende barn. Det foreslås videre at den enkelte bruker skal ha rett til kvalifisert tolk når situasjonen tilsier det, og at kommunen skal ha rutiner for kvalitetssikring, bestilling og

betalinger av tolketjenester. Etter departementets syn bør det særlig vurderes om det er behov for å stille krav til fysisk sikring av lokaler og kompetansekrav til ansatte ved et krisesentertilbud. Sistnevnte gjelder særlig krav til daglig leder og barneansvarlige medarbeidere.

Byrådet slutter seg til forslaget om kommunens plikt til å sørge for god ivaretagelse av medfølgende barn samt brukeres rett på kvalifisert tolk når situasjonen tilsier det. Byrådet er enig med departementets vurderinger av at krav til fysisk sikring av lokaler blir godt nok ivare tatt av gjeldende lover og forskrifter. Det vises i den forbindelse til den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som trer i kraft 1. januar 2009. Krisesentrene bør særlig styrkes med barnefaglig kompetanse med utgangspunkt i den kunnskap som foreligger om skadevirkninger hos barn som utsettes eller er vitne til vold. Departementet bør vurdere å sette i gang et eget opplæringsprogram for ansatte ved krisesenter for å sikre god kompetanse knyttet til arbeid med barn og voksne som er i denne type sårbare livssituasjoner.

6. Samordning av tjenester

Departementet foreslår at kommunen skal sørge for samordning av tjenester for brukere av krisesentertilbudet, og at voldsutsatte med behov for langvarige og koordinerte tjenester får tilbud om individuell plan.

Byrådet slutter seg til forslaget om samordning av tjenester. Byrådet støtter også at det tas inn en bestemmelse om at kommunen skal gi tilbud om utforming av individuell plan til brukere som har behov for langvarige og koordinerte tjenester.

7. Taushetsplikt og opplysningsplikt

Departementet foreslår en skjerpet taushetsplikt for medarbeidere ved et krisesentertilbud. Departementet foreslår at opplysningsplikten til barnevernet reguleres i denne loven.

Byrådet slutter seg til forslaget om taushetsplikt og opplysningsplikt til barnevernet for medarbeidere ved krisesenter.

8. Politiattest

Departementet foreslår at det innføres krav om politiattest for personer som skal ansettes eller tildeles oppgaver som muliggjør vold og overgrep mot brukere på et krisesenter, og videre en forskriftshjemmel for å utdype kravet. Departementet foreslår at politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg eller er dømt for overtredelse av nærmere spesifisert volds- og overgrepbestemmelser i straffeloven.

Byrådet slutter seg til forslaget om innføring av krav om politiattest for personer som skal ansettes eller tildeles oppgaver på et krisesenter.

9. Internkontroll og kommunalt tilsyn

Departementet foreslår en bestemmelse som presiserer at kommunen skal føre internkontroll for å sikre at virksomheter som utgjør krisesentertilbudet, utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift. Departementet foreslår at internkontrollplikten for kommunen skal være avgrenset til å gjelde kommunens ansvar og oppgaver etter loven.

Byrådet slutter seg til forslaget om internkontroll som kommunalt tilsyn med egen virksomhet i henhold til ansvar og oppgaver etter loven.

10. Statlig tilsyn

Departementet foreslår lovhemlet tilsyn med kommunens oppfyllelse av plikter pålagt i lovutkastet. Departementet mener at ansvar for tilsyn bør legges til fylkesmennene i fylket. Hvordan tilsynet skal gjennomføres skal reguleres i kommuneloven.

Byrådet slutter seg til forslaget om statlig tilsyn.

11. Forholdet til Svalbard

Departementet foreslår en forskriftshjemmel for Kongen til å gi loven anvendelse for Svalbard med adgang til å fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forholdene.

Byrådet har ingen kommentarer til forslaget som omhandler forholdet til Svalbard.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser

Dersom det innføres en kommunal plikt i tråd med lovutkastet anslår departementet at dette vil gi en årlig økning av driftsutgiftene på om lag 45 mill. kroner for kommunene samlet. I tillegg beregnes engangsutgifter på om lag 13 mill. og investeringsutgifter på om lag 5 mill. kroner. Dersom det innføres en kommunal plikt til å sørge for et krisesentertilbud, tilsier dette at midlene til krisesentertilbudet fordeles gjennom rammetilskuddet. Departementet ber høringsinstansene om å vurdere de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget, samt vurdere behovet for eventuelle overgangsordninger og hva en slik ordning eventuelt kan innebære.

Byrådet har vært opptatt av å sikre tilbudet ved krisesenteret i Bergen kommune og bidratt med årlig tilskudd til drift av senteret. For 2009 vil tilskuddet fra Bergen kommunen beløpe seg til kr. 978.000,-. Departementet sier selv i høringsnotatet at det er vanskelig å beregne de økonomiske konsekvensene av lovutkastet. Det vises i tillegg til en sterk vekst i sentrenes driftsutgifter de siste årene. Byrådet er sterkt bekymret for en økning i kommunens utgifter hvis det økonomiske ansvaret for krisesentrene skal overføres til kommunene og legges inn i rammetilskuddet. Byrådet forventer i tilfelle at kommunen fullt ut får finansiert økning i kostnader som dette vil medføre. Byrådet vurderer at dagens finansieringsmodell bør videreføres. I tillegg bør samarbeidende kommuner forpliktes til å inngå egne avtaler om krisesentertilbudet. Hvis finansiering skal overføres til kommunen må statlige tilskudd overføres direkte til vertskommunen. Som vertskommune har Bergen erfart at det i dag er ulikt i hvor stor grad kommuner prioriterer tilskudd til krisesenteret innenfor egne budsjetter. En må også unngå økt administrasjon ved at vertskommunen må ”inndrive” penger fra andre kommuner.”

Med vennlig hilsen

Magne Ervik
seksjonssjef

